
Poročilo o 14. bienalni mednarodni konferenci Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe 2023: The United Nations Sustainable Development Goals – Rural and Urban Safety and Security Perspectives

VARSTVOSLOVJE
leto 2023
letn. 25
str. 1–5

Natalija Žarn

Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru je od 12. do 14. septembra 2023 organizirala štirinajsto mednarodno bienalno konferenco *Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe* z naslovom *The United Nations Sustainable Development Goals – Rural and Urban Safety and Security Perspectives* (Varstvoslovje v Srednji in Vzhodni Evropi, Cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov – Ruralne in urbane varnostne perspektive). Konference se je udeležilo več kot 100 slovenskih in tujih strokovnjakov ter raziskovalcev iz osemnajst različnih držav.

Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru je konferenco prvič organizirala leta 1996. Glavni cilj letošnje konference je bila izmenjava najnovejših pogledov, konceptov in izsledkov raziskav s področja varstvoslovja in kriminologije na podeželju med raziskovalci in praktiki z vsega sveta. Na konferenci so bile predstavljene nove zamisli, teorije, metode in ugotovitve na številnih raziskovalnih ter uporabnih področjih, povezanih z ruralnimi in urbanimi vprašanji v povezavi s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov. Na 14. bienalni konferenci so prispevke predstavili raziskovalci in strokovnjaki iz Bosne in Hercegovine, Češke, Črne gore, Hrvaške, Irske, Italije, Kanade, Kosova, Madžarske, Nizozemske, Nove Zelandije, Poljske, Severne Makedonije, Srbije, Švedske, Ukrajine, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Poleg tujih strokovnjakov so na konferenci sodelovali tudi slovenski strokovnjaki z različnih javnih institucij, ki so povezane z varnostjo.

Uvodni govorniki na otvoritvenem dogodku so bili prof. dr. Igor Bernik, dekan Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru, prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru, in mag. Senad Jušić, generalni direktor policije.

Konferenca je obsegala eno plenarno in enajst tematskih sekcij, eno osrednje predavanje ter tri okrogle mize, na katerih je bilo predstavljenih devetindeset prispevkov s področij pluralne policijske dejavnosti, kibernetске varnosti, nasilja v družini in v družbi, mladoletniškega prestopništva, varnostnih perspektiv, ruralnih in okoljskih perspektiv, organizirane kriminalitete in korupcije, kazenskega pravosodja, penologije, nacionalne varnosti, zasebnega varovanja, viktimologije in preprečevanja kriminalitete.

Osrednja govornica na konferenci sta bila prof. dr. Gorazd Meško (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru) – *Two Decades of Comparative Criminological and Criminal Justice Research and the UN SDGs* in Omar Hernández (Združeni narodi) – *Higher Education and the UN SDGs*. Dr. Meško je predstavil dve desetletji dolgo primerjalno kriminološko raziskovanje v povezavi s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov. V samo raziskovanje je vključen Inštitut za varstvoslovje na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Raziskovalni projekti, ki potekajo pod njegovim okriljem, se ukvarjajo z odzivi na vsakodnevno nasilje v demokratični družbi, okoljsko kriminologijo, varnostjo hrane in njenih potrošnikov, strahom pred kriminaliteto, zaupanjem v kazensko pravosodje in samo legitimnostjo, policijskim delom v skupnosti, upravljanjem varnosti v urbanih okoljih in ruralno kriminologijo. Govorec je razpravljal tudi o raziskovalnih ciljih programske skupine Varnost v lokalnih skupnostih in njihovi implementaciji. Dotaknil se je tudi teme izvajanja ciljev trajnostnega razvoja med pandemijo covid-19 in po njej ter v okviru trenutnih varnostnih razmer, ki so lahko ključnega pomena za doseganje ciljev trajnostnega razvoja na lokalni in širši mednarodni ravni. Drugi govorec je poudaril ključno vlogo visokega šolstva in pobude UNAI (United Nations Academic Impact) v spodbujanju napredka v smeri pravičnejše in trajnostne prihodnosti. Razmerje med visokošolskim izobraževanjem in Agendo 2030 je sestavni del globalnega trajnostnega razvoja. Visokošolsko izobraževanje ima ključno vlogo pri oblikovanju prihodnjih voditeljev, inovatorjev in ustvarjalcev sprememb, ki naj bi bili opremljeni z znanjem, spretnostmi in vrednotami, ki so potrebne za spopadanje z izzivi, ki jih prinašajo cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov. Organizacija združenih narodov že dolgo priznava, da so domišljija, ideali in energija mladih ljudi ključnega pomena za stalen razvoj družb, v katerih živijo. V zvezi s tem cilji trajnostnega razvoja poudarjajo pravično izobraževanje za vse. Kot del pobude za trajnostno visokošolsko izobraževanje UNAI priznava ključno vlogo akademske sfere kot inkubatorja novih zamisli in rešitev.

Prvi dan konference je vključeval šest tematskih sekcij, eno osrednje predavanje in dve okrogli mizi. Na prvi tematski sekciji z naslovom *Policing and COVID-19 Pandemic* (Policijsko delo in pandemija covid-19) je bilo predstavljeno, kako je potekalo policijsko delo med pandemijo covid-19, kakšne spremembe so se pojavile med izvajanjem policijskega dela in kakšno je bilo javno mnenje o delu policije. Na drugi tematski sekciji z naslovom *Criminal Justice Perspectives* (Perspektive kazenskega pravosodja) je bilo predstavljenih več različnih tem

s področja kazenskega pravosodja, od položaja mladoletnih prestopnikov v prekrškovnih postopkih do zadovoljstva uporabnikov sodišč. Na tretji tematski sekciji z naslovom *Crime, Criminality and Crime Prevention* (Kaznivo dejanje, kriminaliteta in preprečevanje kriminalitete) so bili predstavljeni prvi rezultati študije ISRD4, ki obravnava mladoletno prestopništvo na ruralnih in urbanih področjih v Sloveniji. Na četrti tematski sekciji z naslovom *Specific Crimes and Perception of Criminality* (Specifična kazniva dejanja in dojemanje kriminalitete) so razpravljali o kaznivih dejanjih, povezanih s prepovedanimi drogami, spolnem nasilju v urbanih okoljih in koruptivnem zdravstvenem sistemu.

V prvi plenarni sekciji so prispevke predstavili zaslužni prof. dr. Joseph Donnermeyer (School of Environment and Natural Resources, The Ohio State University), ki je predstavil teorijo, ki opiše vsako skupnost, ne glede na njeno velikost, kot mesto s prepletanjem ljudi, struktur, pomenov in praks. Te dimenzije nam pokažejo, kako sta izraženi kriminaliteta in varnost ter kako lahko strokovnjaki z varnostnega področja bolje razumejo različna vprašanja, povezana s kriminaliteto, zaščito in varnostjo; dr. Kreseda Smith (Harper Adams University), ki je predstavila, kakšen vpliv imajo organizirane kriminalne skupine na ljudi, ki prebivajo ali delajo v ruralnih okoljih; dr. Matt Bowden (Technological University Dublin) je predstavil nove grožnje varnosti, in sicer podnebne ter tehnološke spremembe, in dr. Mykhaylo Shepitko (Yaroslav Mudryi National Law University), ki je predstavil trenutne razmere glede varnosti v ruralnih okoljih v Ukrajini, kjer poteka vojna.

Na peti tematski sekciji z naslovom *Police Professionalism* (Policijski profesionalizem) so bile predstavljene teme s področja policijske legitimnosti v urbanih, predmestnih in ruralnih okoljih, policijskih nalog in zadovoljstva prebivalcev z delom policije ter policijskih telesnih kamer. Na šesti tematski sekciji z naslovom *Safety and Security I* (Varnost I) so bile predstavljene teme, kot so vprašanja in priložnosti ocen tveganja v nacionalni in javni domeni, cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov v praksi, vloga družbe v vsakodnevnem varovanju ter varna uporaba kibernetnega prostora v ruralnih okoljih.

Sledili sta še okrogli mizi s področij kriminologije in njenega razvoja v regiji in policijskega dela v skupnosti. Na okrogli mizi z naslovom *The UN SDGs and the Development of Criminology in the Western Balkans – Examples from Bosnia and Herzegovina, Croatia and Slovenia* (Cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov in razvoj kriminologije na Zahodnem Balkanu – primeri iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije) so sodelovali prof. dr. Gorazd Meško, doc. dr. Zoran Kanduč (Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani), dr. Elmedin Muratbegović (Fakultet za kriminalistiko, kriminologijo i sigurnosne studije, Univerzitet u Sarajevu) in prof. dr. Irma Kovčo (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu). Štirje vodilni kriminologi iz regije so razpravljali o nedavnem razvoju kriminoloških raziskav v sami regiji. Njihovo pozornost so pritegnili cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov, razmišljali so o tem, kakšno vlogo naj ima kriminologija pri doseganju teh ciljev. Predstavljeni so bili tudi nekateri vidiki razvoja na dokazih temelječe prakse v kriminologiji, najnovejše raziskovalne teme Inštituta za kriminologijo na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani ter glavna kriminološka raziskava in publikacije o slovenskih

in regionalnih pogledih Inštituta za varstvoslovje na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru.

Na okrogli mizi z naslovom *SDGs and Community Policing – Towards the Future* (Cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov in policijsko delo v skupnosti – prihodnosti naproti) so sodelovali prof. dr. Gorazd Meško, g. Slobodan Marendić (načelnik splitsko-dalmatinske Policijske uprave), izr. prof. dr. Rok Hacin (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru) in izr. prof. dr. Katja Eman (Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru). Udeleženci okrogle mize so razpravljali o razvoju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov v povezavi s policijskim delom v skupnosti z različnih vidikov (filozofskih, strateških, organizacijskih, geografskih itd.). Zaradi pandemije covid-19 je policijsko delo v skupnosti z osrednje policijske agende nekako izginilo, prebivalci lokalnih skupnosti zaznavajo policijo samo še kot represiven organ, ki je pogosto neprisoten v teh skupnostih. Obravnavali so tudi razlike med policijskim delom v skupnosti v urbanih in ruralnih okoljih.

Drugi dan konference je vključeval dve tematski sekciji, in sicer *Policing* (Policijsko delo) in *Local Safety in Sweden* (Lokalna varnost na Švedskem). V prvi sekciji so bile predstavljene teme: policijska decentralizacija, pluralno policijsko delo v lokalnih skupnostih, spolna enakopravnost med policisti ter pametno policijsko delo za trajnosten razvoj. V drugi sekciji pa so bili predstavljeni lokalni varnostni sistem, policijsko delo v skupnosti in preprečevanje kriminalitete na Švedskem.

Drugi dan konference je bila organizirana tudi ekskurzija, na kateri so si udeleženci ogledali dejavnosti Policijske akademije (PA) v Tacnu. Zaposleni na PA so predstavili dejavnosti na področju pedagoške dejavnosti, mednarodnega sodelovanja v okviru CEPOL in Frontex ter raziskovalne dejavnosti v policiji. Kustosinja Muzeja slovenske policije pa je udeležencem srečanja predstavila muzejsko zbirko.

Tretji dan konference je vključeval tri tematske sekcije in okroglo mizo. Prva sekcija z naslovom *Crime Analysis, Policing and Social Control* (Analiza kriminalitete, policijsko delo in družbeni nadzor) je vključevala teme s področij preprečevanja radikalizacije, belo ovratniške kriminalitete in penologije. V sekciji *Victimological Perspectives* (Viktimološke perspektive) so bile predstavljene teme s področij kaznivih dejanj, storjenih iz sovraštva, zlorab starejših ljudi, viktimizacije v procesu nasilja in okrevanja ter izkoriščanja otrok za kazniva dejanja. Sekcija *Safety and Security* (Varnost II) pa se je navezovala na teme o reformi zasebnega varovanja, oboroženih silah, medijskem poročanju o migrantih ter varnostni politiki v ruralnih okoljih v povezavi s cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov.

Na okrogli mizi *Towards the Future of Rural Criminology* (Prihodnosti ruralne kriminologije naproti) so sodelovali zaslužni prof. dr. Joseph Donnermeyer, prof. dr. Matt Bowden, dr. Kreseda Smith in prof. dr. Gorazd Meško. Udeleženci okrogle mize so predstavili razvoj ruralne kriminologije v zadnjih dvajsetih letih, njeno trenutno stanje in potencial za prihodnji razvoj. Glavni cilj okrogle mize je bila razprava o primerjalni kriminološki raziskavi kriminalitete na podeželju, kriminologiji in zagotavljanju varnosti ljudi, ki živijo na podeželju.

V okviru konference je bil v elektronski obliki izdan konferenčni zbornik povzetkov (Meško in Hacin, 2023) pri Univerzitetni založbi Univerze v Mariboru. Dodatne informacije o sami konferenci in povezave do zbornika in programa so na voljo na uradni spletni strani konference (<https://www.fvv.um.si/conf2023/>).

Konferenco je Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru izvedla ob podpori The International Society for the Study of Rural Crime (ISSRC) (Mednarodno združenje za raziskovanje ruralne kriminalitete), ASC Division of Rural Criminology (ASC DRC) (ASC, Oddelek ruralne kriminologije) in ESC Working group on Rural Criminology (ESC WG RC) (ESC, Delovna skupina o ruralni kriminologiji) ter United Nations Academic Impact (UNAI) (Akadamski vpliv Združenih narodov).

UPORABLJENI VIRI

Meško, G. in Hacin, R. (ur.). (2023). *Criminal justice and security in Central and Eastern Europe: The United Nations Sustainable development goals – rural and urban safety and security perspectives: Book of abstracts*. University of Maribor, University Press. <https://doi.org/10.18690/um.fvv.6.2023>